

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին 4. Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 6 մէկիս 4 եղանակայ 3
Մանուգման տողը մէկ անգամի համար 2 դրու է. աւելի անգամներու համար սակարկութիւն կը լինի :

Տէր և Տնօրէն Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

20 փարս

ՊԱՅՄԱՆՔ

Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ, Պապր Ալի ծաւստի քիւ 20 Տ. Ճիւղէկեան է-Ֆէնիի տղարանը :

Խմբագիր Բ. ՊՈԶԱՆԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 24 ՆՈՅՆԻՍԵՐ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Իզմիր, 24 Նոյ. 1884

Տակաւին սոյոյ օրերու մէջ երբ յետ սուգ կը պահէ Հայ ազգն ի յիշատակ մահուան Բարձրաշնորհ Տ. Ներսէս Պատրիարքի ընդարման սիրոյ և համակրանաց արտայայտութիւնք ի հանդէս եկան հանուրի կողմէն՝ հուսկ ողջոյն մատուցանելու համար աղցաւոր կենաց ծանրատաղանդ բեռը թօթափող Սրբազան մահկանացուն հողեղէն նշխարաց, Օրհներգ և մարգիւտանք, արտասուք և հաւատանք խնկոց բուրու մեղերու հետ՝ միահամուռ վերապայցան համերամ ժողովրդէն՝ փառապատկն յօրինելու համար այն վեհ Գլխուն, որ աւաղ՝ այնքան շուտ կը լքանէր պատարաններով ի այս աշխարհն ։ Եւ այս է փառաւոր մահնոր տըխուր բաժինն ։ Այս է առ հասարակ մեծ անձնաւորութեանց յետ մահուն թողած տաւաորութիւնն ամբոխի սրտին մէջ, որ հուսկ ուրեմն՝ ալ մը հող կը նետէ գերեզմանի փսն, միմիջեւով այս արտաբուխ մարգիւտնք Յիշատակն արգարաց օրհնութեամբ եղիցի ։ Եւ այս յիշատակն կը դրօշմուի ժողովրդէն սրտին մէջ՝ աւելի կամ նուազ ժամանակի մը համար ։ Իսկ Պատմութիւնն իւր էջերուն մէջ կ'արձանագրէ մի ժողովրդի ճակատագիրը վարող այդ անձնաւորութեան հանրային արարքն ու կեանքն՝ իրենց ամեն կողմերով և կ'աւանդէ զայն ազգայն սերնդոց ։

Կեդրոն և գաւառք՝ աւելի կամ նուազ պատշաճօրէն՝ կատարեցին իրենց բրիտանական պարտաւորութիւն՝ փան հանգստեան հողւոյ Սրբազան Պատրիարքին ։ Եկեղեցին օրհնեց և պատուեց Նորա յիշատակն ։ Աղղ. մամուլն փառաւոր էջեր նուիրեց Նորա մահուն հետեւորդ պարագայից նկարագրութեան ։

Մեղչկերաբերի հողերոյ Պատրիարքի յիշատակն փառաւորման համար ի գործ դրուած պաշտօնական, հանրային և անհատական ցոյցերու գոյնն ու սահմանը քննելու ոչ իսկ ցոյց տալ թէ՛ մինչեւ որ աստիճան յարգութեան պատշաճից օրէնքներն՝ մի և նոյն համակրական ցոյցերու և վշտակիր զգացմանց արտայայտման ժամանակ ։

Սակայն մենք, իբր յետին թարգման հանրային ողջամիտ դատողութեան, պիտի ըսենք թէ սիրոյ և համակրանայի, ցաւոյ և յարգական զգացմանց այս ամեն արտայայտութիւնք բարբառի զերծ չեղան ծայրայեղութեան և չափա-

ղանցութեան բիծերէ ։ Իրիժեր սակայն՝ որ ստուեր ամբողջ չափ խոշոր էին ։

Եւ իրաւի, ծայրայեղութիւն չէ՛ միթէ պաշտօնապէս սրբազործել սուգի ու մղէտ ցոյցեր, որ շատ ու շատ հեռի են յարգանաց ու վերջապէս լաւագոյն յայտարարներ լինելէ ։ Ծայրայեղութիւն չէ՛ միթէ օրերով և շաբաթներով սեւազարդել եկեղեցին, սոյոյ սեւ պատանքով համակ քօղածածկել քրիստոսի տաճարն ։ Չափաւորեցութիւն և մանաւանդ տկարամտութիւն չէ՛ միթէ զանգակահարութեան և հեռախօսի, խոսկի ու քնքի մէջ որոնել հողերոյ Սրբազանի փառքն, որպէս պահանջելու յետամտութիւնն ունեցան ստու մանք բարեմիտք, որք երբեմն արտադրութեան կերակր և խեցքի թմբկահարներ կը հանգիստային, և չեղեցիկ կ'ըսենք, ծայրայեղութեան և սխալաւ կողմ արդիւնք չէ՛ միթէ հանդուցեալ Պատրիարքի սրբանուէր մարմինը պատուելու և նորա յիշատակն յարգելու համար՝ խաւարամիտ միջոցներ պահանջել և այդ միջոցն պահանջատեւութեան պատուելին ներքեւ օրհնելով՝ սիրելի և համակրելի բարձր անձնաւորութիւններ թըշնամանել ։ Հին կիրքերու, հին ուսելու զայրայեղատ և յախուռն ժայթքման համար իբր պատեհ առիթ նկատել մեծանուն Պատրիարքի մահն, որ այնքան յարգանաց և վշտակութեան արժանի էր, և զոր սակայն չահագիւտութեան և քինականութեան միջոց մը նկատելու խիղճ չըրին դառ մը պիտի չանձնաւորութիւնը ։

Թող թեմեւ բաներ չթուին մեր այս դիտողութիւնք՝ այս օրինակ երեւոյթներ լաւ կ'արտայայտեն ժողովուրդի մը մտաւոր և բարոյական յառաջդիմութեան աստիճանն և մտանախիզ կ'ընեն նորա տկար երակն ։

Այլ սակայն հանրային կարծեաց առեւել, պատմութեան առեւել ընդ յիշատակին համար մենք կ'առաւարտն պիտի դատաւարտուին սոյն ջարդինք ի հիմանց ՆՈՐԱԳԵԼ ԱԶՕՐԻՆԱԿ յետադիմական արարքներ ԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆ, Հաղիւ և խաւարամիտ անձնաւորութիւնք, պէտք կ'զգանք մեր այն առաջարկն Նշանակել իրողութիւն մ'է որ շատադիմելու, քանի որ ամեն որ մեր Գեր. Ս. Առաջնորդ Հայրն՝ եղիցի թէ՛ այդ չէնքն՝ արդէն հին, կեղեցական դատուն հետ՝ Հայառ. մի քանի տարիներէ ի վեր եւս բնականաբար եկեղեցւոյ առաքելական հնորոգութեամբ զրկելով քայքայող ուն պատկառ տալով, առանցման վիճակի հասած է, ինչպէս ցաւարտաբն զանցեց ձեւերու, իրատեօ յայտնած են ամեն իզմիրցիք վայելուչ և սրտաշարժ կերպիւ կառու վերջին տարիներս իրենց ուղեւորեց հանդուցեալ Ս. Պատրիար. Լորութեան մէջ աւելի ունեցած քի հողեհանգստեան պաշտօնը են այցելելու աղղային Պատրիար. Միթիւարական է տեսնել որ գոնէ քարանձաւ Պաշտօնատեղիք աղղաւարաբն կրօնական դասն իրենց յին պատուոյ կեդրոններ են, մանաւ. Ս. Առաջնորդին հետ՝ լաւ ըմբռնանք Պօլսոյ Պատրիարքարանի նընամ են Հայաստանեայց եկեղեցւոյման պաշտօնատեղի մ'ուր ստեղծողին և նորա առաքելական դպր. նախարարը, զանազան օտար. նախարարն ։ Անտարակոյ ըսչ զիտ-աղղի դեպքանք, պաշտօնական ցած պէտք է լինին թէ, առաջին արձարտիճան անձինք, ինչպէս

մեծն Ներսէս կանոնական կերպիւ արդիւն է ոչ միայն եկեղեցականաց, այլ և աշխարհականաց հեթանոսաբար սեւազգեստիլ. հետեւապէս համարուած են թէ մեծին Ներսէսի կանոնն պահելով լաւագոյն ևս պատուած կը լինին երջանկայեղատակ Պատրիարքի յիշատակն քան թէ ունեւոր ընելով Հայաստանեայց եկեղեցւոյ առաքելական պատկառմանք և սեւ շղարշներով սեւեցնելով ամեն բան, որպէս դժբաղդարար տեղի ունեցած են սոյն օրինակ սեւատարազ ցոյցեր՝ ի Պօլս և այլ մի քանի տեղեր ։

Լուսահոգի Ներսէս Պատրիարքի յիշատակը դործնականապէս պատուելու համար Նորա սնունտ յիշատակարան մը կանգնելու խօսքեր կը հրատարակուին Պօլսոյ աղղային լրագրաց մէջ, և այդ նպատակին իրագործման համար արդէն հանդանակութիւնք սկսած են թէ ի Պօլս և թէ այլուր ։ Թէ և Արեւելք այդ յիշատակարանի ձեւն որոշելու խնդիրն ետքի կը թողու, և զանազան առաջարկութեանց մէջէն ամենէ հաւանականն և ընդունելին՝ իբր զեղեցիկ և միանգամայն օգտակար Ներսիսեան կեդր. վարժարանի մը շինութիւնը կը շատադիմէ, սակայն ըստ մեզ լաւագոյն և մինչեւ իսկ բանաւոր է ամենէ առաջ յիշատակարանի ձեւն որոշել և ապա ձեւնարկել հանդանակութեան ։ զի կանգնուելիք յիշատակարանի ընութիւնը մեծապէս կ'ազդէ հանդանակողաց տրամադրութեան վրայ, իսկ գալով կեդր. վարժարանի շինութեան խնդրոյն, այդ արդէն վաղուց գոյութիւն ունի, և փափաքելի է որ իւր նախկին սկզբնական եղանակաւ իրագործուի այդ աղղօգուտ խնդիր, քանի որ ալ արդէն ըստ բաւականին երկուստ և դործնական շրջանին մօտեցած է այն ։

Իսկ հանդուցեալ Պատրիարքի յիշատակին համար մենք կ'առաւարտն պիտի դատաւարտուին սոյն ջարդինք ի հիմանց ՆՈՐԱԳԵԼ ԱԶՕՐԻՆԱԿ յետադիմական արարքներ ԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆ, Հաղիւ և խաւարամիտ անձնաւորութիւնք, պէտք կ'զգանք մեր այն առաջարկն Նշանակել իրողութիւն մ'է որ շատադիմելու, քանի որ ամեն որ մեր Գեր. Ս. Առաջնորդ Հայրն՝ եղիցի թէ՛ այդ չէնքն՝ արդէն հին, կեղեցական դատուն հետ՝ Հայառ. մի քանի տարիներէ ի վեր եւս բնականաբար եկեղեցւոյ առաքելական հնորոգութեամբ զրկելով քայքայող ուն պատկառ տալով, առանցման վիճակի հասած է, ինչպէս ցաւարտաբն զանցեց ձեւերու, իրատեօ յայտնած են ամեն իզմիրցիք վայելուչ և սրտաշարժ կերպիւ կառու վերջին տարիներս իրենց ուղեւորեց հանդուցեալ Ս. Պատրիար. Լորութեան մէջ աւելի ունեցած քի հողեհանգստեան պաշտօնը են այցելելու աղղային Պատրիար. Միթիւարական է տեսնել որ գոնէ քարանձաւ Պաշտօնատեղիք աղղաւարաբն կրօնական դասն իրենց յին պատուոյ կեդրոններ են, մանաւ. Ս. Առաջնորդին հետ՝ լաւ ըմբռնանք Պօլսոյ Պատրիարքարանի նընամ են Հայաստանեայց եկեղեցւոյման պաշտօնատեղի մ'ուր ստեղծողին և նորա առաքելական դպր. նախարարը, զանազան օտար. նախարարն ։ Անտարակոյ ըսչ զիտ-աղղի դեպքանք, պաշտօնական ցած պէտք է լինին թէ, առաջին արձարտիճան անձինք, ինչպէս

նաեւ երբեմն մեծանուն ուղեւորաց եղելու առիթ կ'ունենան ։ Բայց ի հաշիւ չառնելով իսկ այս պաշտօնական կամ անպաշտօն այցելութիւններ, նոյն իսկ Աղղ. Պատրիարքարանն իւր ներքին իրական կերպով մտածելով՝ շատ խղճալի վիճակի մէջ կը գտնուի ։ Նոյն ոչ յարմար բնաւորան Պատրիարքի համար, ոչ պաշտօնաւոր անեւակներ՝ պաշտօնէից և դիւանագ համար, ոչ ժողովատեղի ժողովակաւոր համար, և ոչ մի ընդարձակ սրահ Աղղ. ժողովոյ համար ։ Այս նկատողութիւններով կը յուսանք թէ ամեն ընթերցող օգտակար և շահաւոր կը գտնէ մեր առաջարկ և հանդանակողք ըստ այնմ կը ձեռնարկեն իրենց նպատակի իրագործման, և յայնժամ ի հարկէ գոհ պիտի լինի ամեն աղղային, համոզուելով որ Ներսիսեան անունն անմահացնելու նպատակաւ ի հանդէս եկած ընդհանուր ողեւորութիւնն և նորա անունն յիշատակարան մը կ'ունենալու համար ձեռնարկուած հանդանակութիւնն՝ աղղային վըսեմ նպատակի մը համար շարժուած զգացմանց արտայայտութիւնն են քան թէ մի պարզ ցոյց ։

Գոհ ենք որ իզմիրի մէջ եւս արձագանք դատած է այս շարժում և մի և նոյն նպատակին մասնակցելու համար հանդանակութիւն բացուած է ունեց աղղայնոց նախաձեռնութեամբ ։ Գիտելի է որ այս հանդանակողաց ցանկին մէջ կը գտնուին մեզ ծանօթ այնպիսի յարգելի և կարող անձնաւորութիւններ (որպիսի են Մեծ. Տէրաբ. Գ. Եսայեան, Թ. Թումանյան, Գ. Աղաճանեան և այլք), որք ոչ թէ մէկ երկու մեծիտ, այլ հարկւրներ տալու չափ առատաձեռնութիւն և կարողութիւն ունին ։ մենք այս հանդանակութեան նուազութիւնն և ստորադրեալ գումարներու ցանցաւթիւր կը վերագրենք միայն յիշատակարանի ձեւին անորոշ մնալուն ։

Մենք կը փափաքենք որ գոնէ քաղաքիս Մեծ. հանդանակողք առաջինը լինին որոշելու իրենց նըպատակն և նկատողութեան առնուն նաեւ մեր առաջարկն, և այնուհետեւ անշուշտ պարմանօք պիտի հրատարակէ զայն՝ իշխեցին ։

Ուրախութիւ լուր մ'եւս ։ Մի քանի տարի առաջ Պայեօգիւն Վըսեմ. եղաբար կարապետ և Մատթէոս էֆէնտիսներն իրենց հողերոյ չօր գերեզմանին վրայ մահարձան կանգնելու ժամանակ 400 Օսմ. ոսկի նուէր զրկած էին Ս. Առաջնորդ. Գեր. Մեղքիսեղեկ արքեպիսկոպոսին՝ աղղային արկղին տրուելու համար և սոյն գումար գաւառական վարչութեան որոշմամբ պահուած էր Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ գաւառներն մարմարեղով յա-

տակելու համար ի դուրս դնելու : Այս անգամ վսեմաշուք Մատթէոս էֆ. Պալեօղեան 400 Օսմ. ոսկի ևս զրկած է Ս. Առաջնորդին : Ուրախութեամբ կ'իմանամք թէ, Աղբ. վարչութիւնն ամսոյս 13 ին Տնտես. խորհրդոյ հետ խառն նիստ մ'ընելով՝ աղբային բարերարաց այս նոր նուէրն ծանուցեր է և 200 ոսկեայ գումարն Տնտես. խորհրդոյ արքամարութեան յանձնելով հրահանգ տուել է անմիջապէս դաւթի շինութեան ձեռնարկել : Պատ. Տնտես. խորհուրդն խոստացեր է յաջողակ ճարտարապետի մ'առաջնորդութեամբ նախ յատակագիծ մը պատրաստել և Պատկ. վարչութեան հաւանութեան ներկայելէ ետք անմիջապէս շինութեան սկսիլ : Ուրոշուած է նաև յատուկ յիշատակարան մը կանգնել և նուիրել յանուն հողեղոյս Մարտիրոս աղայի Պալեօղեան և առաքինախոյ Մարեամ տիկնոջ, որոց առաջինն հայր է Պալեօղեան վսեմ. հարազատաց և երկրորդն ամուսին կարապետ աղայի Պալեօղեան :

Մեծ գովեստից արժանի է արգարեաւ Պալեօղեան վսեմաշուք հարազատաց բարեպաշտական և ազգասիրական արարքն, որով անգամ մ'եւս իրաւունք կ'առնեն իզմիրի Հայ հասարակութեան եւրախտադրական զբաղմանց և ազգովին շնորհակարութեան : Արդէն Պալեօղեան վսեմ. հարազատը հանրածանօթ են ոչ միայն իրենց ազգասիրութեամբ և բարեպաշտական առարկի զգացումներով և անթիւ առատածեռութեամբ, այլ և իւր համբաւաւոր վաճառական, հմուտ առևտրական գործոց և ընդարձակ յարաբերութեամբ՝ եւրոպական և Ասիական երեւելի վաճառականաց հետ պատիւ կը բերեն ոչ միայն Պալեօղեան ազնիւ գերդաստանին, այլ նաեւ աղբին փառքն կ'աւելցնեն :

Զմուռնիոյ Ս. Ստեփաննոս եւ կեղեցին որոյ հիմնարկութիւնն 30 տարեկէն աւելի է, դեռ սրտիտուութիւններ ունէր, այն է եկեղեցւոյ ներքին միջավայրի և արտաքին դաւթիներու յատկաց յարգաբուն, ներքին միջավայրն է տարի առաջ մարմարեայ սալայատակ ունեցաւ բարեպաշտ առատածեռութեամբ Մեծ. Խաչատուրի Խաչատուրեան, և այսօր արտաքին գուլթիներն մարմարիոնով պիտի յատկուին նուիրանք Պալեօղեան վսեմ. հարազատաց և այսպէս Ս. եկեղեցւոյ հոյակապութեան պիտի ամբողջանայ 30 տարեկէն զինի :

Միութիւնն աղբաց զորութիւնն է և խաղաղութիւնն մեծամեծ բարեաց պատճառ : Գեր. Մեղիքիսեղեկ Արքեպիսկոպոսի առաջնորդութեան միջոցին Զմուռնի շատ պրտուներ մայիլեց իւր խաղաղ և աներկպառակ վիճակէն : Ն. Սըրբաղնութիւնն՝ իւր բոլոր վարչական մարմիններով ժողովրդեան մեծ և մտացի մասին վստահութիւնն զբաւեց, և այս վստահութիւնն այնքան աւելի կ'զորանայ որքան չարամիտ հնարքներ ջանան բեկանել զայն :

Իզմիրի միաբան և խաղաղ վիճակէն տակաւին շատ բարեքներ կարող է սպասել իզմիրի Հայ հասարակութիւնն և

ԻԶՄԻՐԻՅԻՆ :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

—o—

Կը հաւաստեն թէ, կ'ըսէ Լաթիբը, ծովային գործոց նախարարութիւնը մտադիր է ծովառմ.

բովիւր երեք շողենաւեր ևս յանձնարարել ֆրանսական ֆլոթէ Դաբլէ անուն նաւային գործարանին : Յայտնի է թէ, նմանօրինակ յանձնարարութիւն մը տրուած էր արդէն յիշեալ գործարանին, և թէ երկու ծովային սպայք ֆրանսոս կը գտնուին այս շողենաւաց շինութեան վրայ հսկելու համար :

—Անգլիական դեսպանատան առաջին թարգման Սըր Ալֆրէտ Սանտլիքը՝ շաբաթ օրը Բ. Գոռն երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարար վսեմ. Ասիմ փաշայի հետ :

—Թէրքէմանը Հադիդաթ մասնաւոր նստակներէ առնելով կը ծանուցանէ թէ, Եթէմէնի նահանգին Սանատ քաղաքին մէջ ծագած համաճարակ հիւանդութիւնը կը շարունակէ, և օրը 20-25 հոգի կը մեռնին, սակայն չյայտնել տալ հիւանդութեան անունը :

—Փարիզէն կը ծանուցանեն թէ, Եգիպտոսի նախորդ խալիֆ Խամայի վաշա՝ փարիզի մէջ ամիս մը մնալէ յետոյ՝ նոյեմբեր 29 ին ուղղակի Լոնտրա գնացեր է :

—Մարտիկան սակագինները բնական յանձնարարելով Ռուսական պատուիրակ Պ. Թէմիրլազէֆ իւր հետ Բեդրասպուրի տարած է յանձնարարել նիստերուն ատենագրութիւններն, որոց մէջ Ռուսիոյ հետ կնքելի մարտական սակագինները վիճարկուած և որոշուած են, համաձայնութեամբ ռուսական ներկայացուցչին, որ այս մասին լիազօր իշխանութիւն ունէր : Այժմ յանձնարարելով ֆրանսական սակագինները գիններուն վրայ կը բանակցի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Կապէլի հետ, որ Հանրապետական կառավարութեան զորքէ պատուիրակ կարգուած է : Յետոյ կարգը խոսիլով պիտի գայ, որոյ ներկայացուցիչն է դեսպանատան թարգման Պ. Պարսնէ : Գերմանո-թուրքական պատերազմի սակագիններն ամենէն առաջ որոշուած են : Արդ կը կարծուի թէ, յանձնարարելով 2-3 ամսէն պիտի կրնայ աւարտել իւր աշխատութիւններն, և թէ նոր սակագինները պիտի սկսին գործադրիլ յառաջիկայ մարտ 1/13ին :

—Մարտաքաղաքիս առաջապահական խորհուրդն՝ իւր վաղուան նստին մէջ՝ քարոնթիւնայի բարձ. ման լնդային վրայ պիտի խորհրդակցի, նկատելով որ քրդերն բոլորովին անհետ եղած է Եւրպիոյ մէջ :

—Անցեալ ամսոյ մէջ, Նիքոլայ Եֆի և Սէվաստոպոլի նաւարան, մէջ 4 նոր զրահաւորաց շինութիւն սկսել են մեծ հանդիսիւ, որոնք նախագահէր է ընդհ. ծովային Ալէքսիս մեծ դուքսը : Նոր շինուող մարտանաւուց անուանք են Կատարինէ, Չէշմէ, Սինոպ և Ալէքսանդր. Գ. : որոց շինութեան ծախքը 2 միլիոն ռուպլի հաշուուած է :

—Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ, Լաթիբը լրագրին և է գաղաղման չէ գոտարարուած, հակառակ լրագրաց ոման հրատարակութեան :

—Վերջին օրերս վառնայի մէջ մեծ զօրանոցին առջեւ չ'իջալով կ'ախուած է, որ վրէժխնդրութեամբ Պուլլար մը սպաննած անոր դիակն իւր հողմաղացքին աւելին մէջ նետած էր՝ զայն բոլորով անճանաչ ընլու և գիպուածի արդիւնք յոյց տալու համար :

—Վիեննայէն կը հեռագրեն և Մորնինկ-Բուխ թէ, ռուսականութիւնն ընկերակարական ահագին կերակցութեան մը հետքը գտնելու

որ բովանդակ Աւստրիոյ մէջ կը տարածուի և մինչև իսկ յարսբերութեան մէջ է օտար երկիրներու ընկերակարականաց հետ կարեւոր ձեռքադրութիւններ եղեր են :

—Սոֆիայէն կը գրեն թէ, Աղբ. ժողովը 10 միլիոն ֆրանքի հինգ ֆրանքից կտրելու օրինաց ծրագիր մը քուէարկել է : Այս դրամը Բեդրասպուրի մէջ պիտի կտրուի, ինչպէս յառաջագոյն Պուլլարական մանր դրամները :

—Սոֆիայէն եկած մասնաւոր լուրեր կը ծանուցանեն թէ, Պուլլարիոյ նախարարապետ Պ. Գարալէտի, Պ. Կար Կիրիսի հրաւիրմամբ, Աղբ. ժողովոյ վաղուէն անմիջապէս յետոյ Բեդրասպուրի պիտի երթայ :

Նոյն լուրերը կը յարեն թէ, Երեսիւ ժողովոյ նախագահ Պ. Ըմիթմարուրթ, Ռուսիոյ հիւպատոս Բանն հրաւիրուելով, չէ ուզեր երթալ և պարտաւորուել է հրաժարիլ իւր պաշտօնէն :

—Նորէն գրոյց կը պարտի թէ, մայրաքաղաքիս Ռուսական դեսպան Պ. Կար Նէլիտովի ուրիշ պաշտօնի մը կ'օգտուելով, Պ. Զինովիէֆ պիտի յաջորդէ անոր, իբրեւ Պուլլար Ռուսական դեսպան :

—Լոնտրայի մէջ Սրբութիւն և Ընկ. վաճառատունէն զատ ուրիշ երկու վաճառատունք ևս անանկութիւն հրատարակել են այս օրերս : Առաջ առաջինն է Սրբութիւնը Եգրաղց վաճառատունն, որ 130,000 ոսկի բաց ունի, և երկրորդն է՝ Նիքոլայի և որդիք վաճառատունն, որոյ բացը թէ և ցարդ ծանօթ չէ, բայց Լոնտրայի մէջ տիրոջ ընդհանուր կարծեօք, 10 ին 30էն աւելի չ'պիտի կրնայ տալ իւր պաշտօնաւորոց :

Կ'ըսեն նաեւ թէ, Պուրքէշի Գոնէ վաճառատունն ալ անանկացեր է, բայց այս լուր հաստատութեան կը կարծուի :

—Յայտնի է թէ, արեւելեան երկրամեջաց միացման գիծերը շինելու համար Պ. Հիւր, և Օսմ. կայս. Պանրային կողմէ Պ. Պէրմէ տարբեր առաջարկներ ներկայած են Բ. Գրան : Մօնիթօր օրինակ թաղ երկու միջակից ձեռնարկուաց առաջարկներուն միջև կեցող զԸԼխաւոր տարբերութիւնները նշանակելով, կ'ըսէ թէ, Պ. Պէրմէ միացման գիծերուն շինութեան պահանջած դրամագլխին համար 10 ին 10, իսկ Պ. Հիւր 10 ին 3 տոկոս կը պահանջեն : Նոյնպէս շահուց վրայ կայս. կառավարութեան տրուած բաժինն 10 ին 3 է Պ. Պէրմէի առաջարկին մէջ, մինչդեռ Պ. Հիւր 10 ին 3 կուտայ խառն հասուծից վրայ : Դարձեալ Պ. Պէրմէ ոչխարաց տուրքն երաշխաւորութիւն կ'ուզէ, և Պ. Հիւրը առաջարկին մէջ այսպիսի պայման մը չ'կայ :

Լոնտրա 1 դեկտ. — Ռուսիոյ զօրաւորէն եկած հեռագրի մը նայելով, Մէհտին տաղնապալցի վիճակի մը մէջ կը գտնուի ռուսաւոր չեղութեան և իւր կուտակեաց ընդհ. գաղաղութեան պատճառաւ : 500 ապստամբ վերջին օրերս հնազանդութիւն յայտնել են Արտոն զօրավարին :

Լոնտրա 30 դեկտ. — Օսլովիւր լըրագրը կ'ըսէ որ, Պուլլար Եգրաղց յայտնել է թէ Եգրաղցի հանրային պարտուց տոկոսը զեղելու որ և է առաջարկ անընդունելի է, Եթէ Անդ. վա չ'երաշխաւորէ զեղելու տոկոսեաց վճարումը :

Լոնտրա 1 նոյեմբեր — Եգրաղցի գործոց վերաբերեալ անգլիական նոր առաջարկներն ութ օրէ ի վեր հրատարակեալ տեղեկութիւններէն զգալապէս չեն տարբերիլ : Թայմը և Սթանտարտ

կը կարծեն թէ, այդ առաջարկներ նոր բացատրութեանց հարկ կը թողուն, և անհաւանական կը համարին տեղութեանց ընդունելութիւնը :

Սուաքիմ 28 նոյ. — Կը ծանուցուի թէ, Ռուսիոյ զօրավարին հրամանատարութեամբ Խարդուսի վրայ գնացող անգլ. զօրաբանակին հետ ի միասին, 2,000 հնդկ զօրքերէ բաղկացեալ զօրակի զօրախումբ մ'ալ Կարմիր ծովու եզերքէն մեկնելով, Թամանիէի, Թոգաւրի և Սինքաթի վրայ շարժումներ պիտի ընէ ապստամբաց ուն այն կողմը գարձնելու համար : Այս զօրախումբ, որ Սուաքիմ արեւմտեան կողմը պիտի գործէ, պիտի ջանայ ընդէ ապստամբաց բաց պարենաւորութեան և չ'թողու որ Մէհտին զօրը չ'ապագոյն ստուարանայ :

ԱՂԵՆՈՒՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Գարբերդի գաւառէն ժողովրդական հանրային մ'եկած է ի Պատրիարքարան, որ Կրօն. ժողովոյ որոշմամբ կարգալցած հրատարակեալ Տ. Երեմիայի մահմտականութեան դիմելու դադար մ'առնենայ յայտնելով, կը ինքզնիք որ յիշեալ կարգալցած քահանային ներում չ'որհուի, և քահանայադորձելու հրաման արուի :

Արթ. Տաճատ վարդապետ Ոսկանեան, որ իւր հայրենիքն՝ Ատա-Վաղար գնացած էր, Նիկիոյ ժողովոյ ընդհ. դիւզօրէից վիճակին վրայ տեղեկագիր մը պատրաստելով, Կրօն. ժողովոյ զրկել է Տաճատ վարդապետ իւր այս տեղեկագրին մէջ, կը յայտնէ թէ Նիկիոյ ժողովոյ վիճակին ընդհանրապէս անբարեկարգ և անխնամ թողուած է, և թէ արալի արարողութիւնը կիրակի ցերեկ ժամ 10 ին կը կատարուին եղեր հակառակ եկեղեցւոյ կանոնաց, և այս անհաւ կարգ մը, կրօնական զեղումներ կը թուէ :

Մայրաքաղաքս հրատարակեալ ֆերմաներէն լրագրը ոմանք, որը Հոգեւոյս Ս. Պատրիարք Հօր մահմտականութիւնը գրուատուց յոյ ուսման հրատարակեցին, ի վրիպարէն իրենց հրատարակութեանց 5 և 10 ոսկինոց ընդհանրաբար զրկել են նախ Հոգեւոյս Ս. Պատրիարք Հօր ունեն և ապա Պատրիարքարան ի վճարումն : Տնտես. խորհուրդն այս անհաւ պահանջման մը վրայ դարմանք յայտնելով, լրագրաց գործակատարը պատասխանել են թէ, «մեզ ըսուեցաւ թէ զրեք և զբաւը պահանջեցին» : Տնտես. խորհուրդն Գաղ. ժողովոյ նկատաւորութեան յանձնել է այս խնդիրն, և այս վերջինն ալ ի պատասխանի յանձնարարել է Տնտես. խորհուրդ, որպէս զի քննէ թէ յիշեալ լրագրը ինչ տալիսան իրաւունք ունին այսպիսի պահանջում մ'ընելու, և ըստ այնմ հարկ եղածը անօրինէ :

Կը բեմք թէ Կեդր. Սնտեկն մաս մը դուստր վճարել է յիշեալ լրագրաց :

Տնտեսական խորհուրդը Կեդր. սնտեկի բարաբար կարգի ծախուց կատարման առթիւ « փոխառութիւն մը կ'ընդունան հանրածեղապէտքն յիշեցուցեր է Գաղ. ժողովոյ :

Բեդրասպուրի Հայ ուսանողք արժաթեայ պալի մը կը զրկեն Հոգեւոյս Ս. Պատրիարք Հօր գերեզմանին վրայ դրուելու համար :

Պատր. Գեր. ֆոխանորդ հայրը Տիկին Լուսիա Սիմոնեանի բռնի ամուսնութեան դէպքը շաբաթ օրը վերստին քննելով, հարցաքննեց խնդրոյն մէջ մաս ունեցող բոլոր անձինքն, և իւր քննութեանց արդիւնքը մատուց այսօր Կրօն. ժողովոյ, որ իւր ատենան հրաւիրած է Տիկին Լուսիան, ամուսնը, մայրն ու պատկառելի քահանայն, և իւր վճիռը պիտի տայ այսօր :

ինչպէս արդէն չարաք օրը ծա-
նուցինք, Լուսիս Սիմոնեան՝ երկու
տարեկան եղած ժամանակ՝ մօրն
ու երկու եղբայրն հետ Սիմոնեան
յէն Սիմոնեան կը դադրէ, ուր թա-
լուցի Գրիգոր անուն մարդ մը կ'որ-
դեգրէ զայն եւ Պոլիս բերելով կը
մեծցնէ. իսկ մայրն ու երկու փոքր
եղբայրները Սիմոնեան կը մնան: Հե-
տեւապէս, իւր որդեգրող ծնողքն
եղած են զայն թալուցի կարապե-
տին հետ ամուսնացնողը:

Յառաջ քան զամուսնութիւն,
պատկառելի Տ. Սարգիս քահանայն
Պատր. Գեր. փոխանորդ հօր ուղ-
ղեալ եւ Մայր եկեղեցւոյ Աթ. Ա.
ազգերէցէն վաւերացեալ խնդրա-
դիր մը տալով կը յայտնէ թէ Օր.
Լուսիս ի հօրէ եւ ի մօրէ որք է
բնաւ աղքատիկ չունի, եւ ամուս-
նութեանց ծանուցագրին մէջ ալ 18
տարեկան կը նշանակէ: Պատր.
Գեր. փոխանորդ. Հայրն հոգեւոր
Ս. Պատրիարք Հօր թաղման օրն
զրադեալ լինելով, Կրօնական Ժո-
ղովոյ քարտուղար Աթ. Տէր Խո-
րէն քահանայ խնդրագրին ետե-
ւը նշանակած է «տուեալ հը-
րաման», եւ ըստ այնմ պատկն
եղած է կիրակի իրիկունն, այսպէս
նշանախօսութիւն եւ պատկ չորս
օրուան մէջ տեղի ունեցած են:
Քննութեան արդիւնքներէն մին սա
եղած է թէ, թալուցի կարապետին
տարիքն Օսմանիէ թէգքէրէին մէջ
44, ամուսնութեան ծանուցագրին
մէջ 26 նշանակուած է, իսկ կրօն.
ժողովոյ առջեւ յայտարարած է
թէ 36 տարեկան է: Ուրիշ հե-
տաքրքրական պարագայ մ'ալ սա է
թէ, Լուսիսի եղբայրը Սիմոնեան
Պոլիս գալով, օր մը պատահմամբ
իւր քոյրը կը տեսնէ Բալուցի Գրի-
գորին հետ եւ կ'ուզէ ինքզինք ճանչ-
ցնել, սակայն Գրիգոր կ'ըսէ թէ,
եթէ ինքզինք ճանչցնէ, Լուսիս ոչ
եւս կ'ուզէ իւր քոյր մնալ, ուստի ոչ
թէ իրեն եղբայր այլ իրեն կնքա-
հայր ծանօթանալ անոր հետ, եւ
եղբայրն այս անուան տակ կը շա-
րունակէ իւր յարաբերութիւնը
քրոջը հետ: Քանի մը տարի
վերջն եղբայրը համուսնանայ յիշ-
նի-Գաբու, եւ իւր քրոջ ամուսնու-

թիւնէն քանի մ'օր վերջ Բալուցի
Գրիգորին տունը կ'երթայ, ուր կ'ի-
մանայ թէ իւր կորածեղեկ տանն
ամուսնացուցած են Բալուցի կարա-
պետին հետ, եւ անոր հետ տուան-
ձին անուակցելով՝ կ'իմանայ թէ
ընտելութեամբ ամուսնացած է,
ուստի ինքզինք ճանչցնելով,
քոյրն ու ամուսինը տունն կը հրա-
ւիրէ, եւ քրոջմէն մանրամասնօրէն
կ'իմանայ այս ամուսնութեան պա-
րագայները, յայնժամ կարապետ
կ'ըսէ որ իւր քոյրն իրեն հիւր պի-
տի մնայ, եւ ինք կրնայ իւր անե-
րոջ տունն երթալ, ուր ամուսնու-
սաց դնացած էր: Կ'ըստի թէ Օր.
Լուսիսի Գրիգորեցի հետամուտը
տունիկեայ երթալ չուզելուն հա-
մար զրկուած է Լուսիսիցէն, վա՛ն
զի իւր ծնողքը կը պահանջէին որ
տունիկեայ երթայ: Լուսիսի եղ-
բայրն այս ամեն պարտաւանջ տեղե-
կանալէ յետոյ կը բողոքէ սոս.
Պատրիարքարան:

ԳՐԱԿԱՆ

ՈՂՋՈՅՆ, ՄԱՐԻԱՍ

Բարի գալուստ ի մեր քաղաք
Քեզ ջերմապէս Ատոմ մարտի:
Ի յուր անուանդ հրճուէն տղաք,
Կուսանք դռնէն «Մհ, ինչ բարդ է»:
Բզ սիրան հեռուստ գրուեցիր
Հայկեանն աղկին, զոր սիրես յոյժ.
Յըռանսուհի՜դ վեհ, չորհրդով,
Նմբ անձկալի տեսող սնծոյժ:
Բքքեզ տունն նուրբ, այլ բարի.
Յարդիւնաղ հոգիդ մեծ յորանայ.
Ի Քեզ Յրանտան անձնուորի,
Առ հայտնի Քեզ ժըպտի նայ:
Նւ ընդ ժըպտովն այն յուսալող,
Փըթթին որունք լուսոյ, յուսոյ.
Յուսութեանց Հայ մըտացն հոգ,
Ի՜ տու մեզ ծընին Վօրէն, Ռուսոյ:
Իշխանուհի՜դ, Քեզ երանի՜: —
Ձի Յրանտանի թէ ծնելն է բաւոյ,
Փա՛ռք է սիրել աղք վարդմի,
Լինել նրոն փրկութեան լուսոյ:

ԳՐԱԿԱՆ ԱՏՈՄ

ՀԵՌԱԳԻՐ

Լոստրա 5 դեկտ.
Նրեալի Ժողովը երկրորդ ընթերց-
մամբ ընդունեց ընտրական շրջանակաց
վերաբառման վերաբերեալ ծրագիրը:
Նրեալի Ժողովը որոշեց իւր նիստերն
յետագայէլ յառաջիկայ շաբաթ օրէն
սկսեալ մինչեւ փետր. 19:

Մատրիտ 5 դեկտ.
Սահմանադրաց վրայ հաստատեալ
քարտէսները ջնջուեցան:

Լոստրա 5 դեկտ.
Լորտերու Ժողովը վերջնապէս ըուէ-
արկեց ընտրական բարենորոգմանց ծը-
րագիրը:

Պուրթէ 5 դեկտ.
Ներկայ Նրեալի Ժողովը կատարեալ-
ապէս նոր ընտրական օրէնքի մ'արդիւնք
լինելով, Պ. Պրաթիանոյի նախագահած
նախարարութիւնն հրաժարական տը-
ւաւ, որպէս զի ազատ ապարդէ թողու
մեծամասնութենէ բղխող նախարարու-
թեան մը կազմութեան:

ՏՕՔԹԻՐ Ն. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Մանուկէն հիւսնութեանց կա-
նանց եւ տղայոց

Կը գտնուի ամեն օր ժամը 7
էն մինչ 11 Պոլիս Եջնի-ճամբի մէջ
Կայսերական նամակատան դիմաց
Նոր Եւրոյի դեղարանը, իսկ կիւ-
րակէ օրերը կէս օրէն վերջը Բերա
Ասլան փողոց թիւ 1 իւր տունը:

ԳՐԱԿԱՆ	
Ղալաթիա, 26 նոյ.	
ԸՆԴՈՒՄ ԱՐԵՒԷՆՈՅ	
Օսմ. Քոնս. գոգուեցաւ)	—
» » բացուեցաւ) գ.կ.	9,10
» » կէս օրին)	9,10
Նգիւպտ. միացեալ Օսմ. Ո.	70 5
Բուսնիի երկաթուղի Փր.	45,25
Թրամվէյ Օսմ. Ո.	285
ԸՆԴՈՒՄ ԴՐՈՒՄ	
Օսմանեան ոսկի	դր. 100
Անգլիական »	» 110 22
Գաղղիական »	» 87 52
Բոյ »	» 89 50
Գրիմից »	» 51 25
Գաւազն թուղթ »	» 8 76
» արծաթ »	» 89 50
Մէճիտի տարբ. »	» 108 5
Վեցնոց »	» 102 55
Հինգնոց »	» 105 50
Մէթալիք »	» 98 10
Մանր մէճիտ »	» 101
Քաւորդ »	» 105 25

ԿԱՐԵԻՈՐ ԱԶԴ

Պոլիս մեծ մաքսի կարգ թիւ 46 Ձ.
Թորոսեան եւ ընկ. Նոր բացած են վա-
ճաւատուն մը, ուր Հայ. Գաղ. Թուրքե-
րէն սմէն տեսակ գրեանք. Աշխարհա-
ցոյցը եւ դպրոցական պիտոյք եւ թղթե-
ղէնք թիւստ ածան գնեցող կը ծախուին
եւ նաեւ Եւրոպական հետաքրքրաշարժ
պատկերներ. ամէն տեսակ օրացոյց եւ
Կաղամբա, 1885. մայրաքաղաքէս եւ
Գրեանքներ տրուած յանձնարարու-
թիւնը փութով եւ ճշգրտեալ կը կա-
տարուին. վաճառմունք միշտ կանխիկ:

ՀԱՅ ԹԵՍԵՎԱՃԱՌ

Թահիշ քողոց, ալքիւնի մօր, Բէ - 70

Այս վաճառատուն՝ որ մէկ տարիէ
աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախ-
ները գոհացնելու ցանք չէ խնայած,
կը ծանուցանէ թէ Չինաստանի եւ շա-
վայի բերքերէն այս անգամ զանազան
տեսակ (չայ) բերել տուած է յասկա-
պէս, եւ կը խնդրէ սիրելի ազգայիններէ,
մանաւանդ դաւառացի Հայ քրօնա-
օնճիւններէ որպէս զի հաճին գէթ մի-
անգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանք-
ներն եւ փորձել թէ՛ տեսակաց լաւու-
թիւնը, եւ թէ՛ գիներու ածանութիւնը:

ԿԱՐԵԻՈՐ ԱԶԴ

Առ Գրեանքի գործարար
ԳՐԻԳՈՐԱՆ
ՄԵՏԱՂԵԱՅ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ
ՏՈՒՓԵՐՈՒ
Մանաւորապէս Միախտով համար
ԲԱՐՈՒՆԱԿ ԲՈՒԱՏԵԱՆ
Մանուկներէ յՕսմ. կառավարութենէ
ՇԱՏ ՍԺԱՆ ԳՆԵՐՈՎ Թիթեղ-
եայ տուփեր մանաւորապէս ծը-
խախտով համար:
Գործին գեղեցկութեան, գի-
մացկունութեան եւ այլ ամեն տե-
սակ տեղեկութեանց համար գի-
մել առ.

Խ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ
Ղալաթիա, Մահմուտի փողոց թիւ 38
Պոլիս, Եջնի ճամբ, Չիլիկիլիլէր » 51
Գաւառներէ ուղղակի յանձնարա-
րութիւնը փութով կը կատարուին:

— 244 —

տէի, սակայն ինչ փոյթոյն, Անգլիա եւ Գաղղիա գացի,
բոլոր խեղճարները տեսայ, մի եւ նոյն ահաւոր տեսա-
րանը պատահեցաւ, սակայն ինծի համար բան մը չկար,
միշտ չկար:

— Բարեբաղդաբար ձեր քոյրը դժբաղդներ ունիք,
զորս պարտիք միտնարեմ, երջանկացնել եւ ուրախա-
ցնել:

— Այո, բարեբաղդաբար, այդ կը միտնարէ զիս,
ուրիշներուն պատճառած չարքը դարձանել, ահա իմ
պաշտօնս: Քաղցր բան մը որով կըրաղլիմ, լիջ մը մա-
ռացնել կուտայ ինձ զայն որ անդադար իմ սիրտս կը
տանջէ: Ահ, երանի թէ այս չարարանքը, պէտք է ինձ
յուսալ ուրիշները երջանկացնել որպէս զի չտկարանամ եւ
ինքզինքս ապրեցնեմ:

— Քաջութիւն պարոն, մարդոց օրհնութիւնը Աս-
տուծոյ օրհնութիւնը կը հրաւիրէ: Քաջութիւն, ձեր
դառն փորձերէն յաղթող պիտի ելնէք:

Պարոն Լակարտ տխրութեամբ գրուիւ թօթուեց:

— Միշտ բան մը պակաս պիտի լինի ինձ, ըսաւ նա
փայլակ մը ցայտեց աչքերէն:

— Ահ, այո Գ. տը Սիմէզը, արտասանեց նա խուլ
ձայնով մը, վայրկեաններ կան ուր կատարութեան կը
ցատկեմ երթալու հաշիւ ուղղու համար իւր ոճրագոր-
ծութեանց: Ըսէք Գ. վան Օսըն, ըսէք այսպիսի ոճրա-
գործութեան մը համար ինչ ահաւոր պատիժ կայ, եւ
սակայն կապրի նա, իսկ պատիժը կը հեռանայ անկէ:

— Պատիժը պիտի հասնի անոր:

— Երկինք վրէժխնդիր կայծակներ չունին այլ ես:

— 241 —

դոյ արդարութեանց ազատած էր, սակայն աստուածա-
յին արդարութիւնը կսպասէր անոր:

— Քան միլիոն, քան միլիոն, կը կրկնէր Պ. տը
Սիմէզ, քան միլիոն, քան միլիոն:

Եւ աչքերը արեամբ լցուած շրթունքը փրփրալից կը
մռնէր:

ԴԼՈՒԴ Դ.

ՈՒՐ ԿԸ ԴՏՆՈՒԻ ՎԵՐՍՏԻՆ Պ. ԼԱԿԱՐՏ

Պ. վան Օսըն, տը Սիմէզ պարոնին տնէն դուրս ել-
նելով Սթրազպուրկի Պուրվարը գնաց, ուր մեծ եւ գե-
ղեցիկ տան մը առաջին դատիկոնը մարդ մը կսպասէր
անհամբեր Հոյանտացի դրամատիքով: Այս մարդը այն
խորհրդաւոր անձն է, այն մարդասէր անձը որ դըժ-
բաղդներու բարեկամ կանուանէ զինքը եւ սորա անունն է
Պ. Լակարտ:

Անոր բռնած յարկը ընդարձակ է, ինք մեծ սեն-
եակներէ կը բաղկանայ, մեծ եւ փոքր սրահ աշխատու-
թեան սենեակ, ճաշարան, խոհանոց եւ չորս ննջարան,
Մեծ, խիստ մեծ է թերեւս վան զի Պ. Լակարտ առան-
ձին կ'ապրի եւ երկու ծառայ միայն ունի, սակայն պէտք
է հաւատալ որ այս տունը նպատակաւ վարձուած է եւ
ննջարանները միշտ ամայի չպիտի մնան: Ամեն սենեակ
կահաւորեալ եւ զարդարուած է ազնիւ ճաշակաւ, որ
բնակողին բնաւորութիւնը կը յայտնէ:

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԻ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թարգմանիչ ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ԻԼԻՍԻՆՅԱՆ

Էթմէն-Սիւ գաղղիացի մեծանուն վիւսասանին սոյն նշանաւոր դործը, զոր Մատիսի Մեծ. Խաչադիր Կ. Ս. Իւթիւն ճեան էֆէնտի, ասկէջ 18. տարի առաջ թարգմանած և իբր թերթօն Մասիսի միջոցաւ հրատարակելէ յետոյ՝ զատ եւս տպագրած էր, ժամանակէ մը ի վեր ստաւած լինելով, այս անգամ Մեծ. Թարգմանիչը կրկին աչքէ անցուցած, լեզուն մաքրութեան և ոճերու գեղեցիկ բացատրութեանց մեծ խնամք տարած և մասնաւոր պայմանաւ մը մեղ յանձնած է, երկրորդ անգամ տպագրելով՝ պատկերազարդել։

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅԻՆ 1600 մեծաւ դիր երեսի մօտ, 4 ընդարձակ հատրէ պիտի բաղկանայ, մաքուր թղթի վրայ գեղեցիկ տպագրութեամբ։

Ամբողջ դործը պիտի պարունակէ գաղղիերէն ընտիր տպագրութենէ մը ընդօրինակեալ և մասնաւոր խնամք պարգրեալ 100 ի մօտ գեղեցիկ պատկերք, և բացի ասոնցմէ, 60 ի չափ ալ մեծադիր և ընտիր պատկերներ, որք մաքուր թղթի վրայ զատ տպագրուելով՝ պիտի գեղեցիկ դործոյն մէջ։

Առաջին հատորոյ լստանորդագրութեան գինն է 25 ղշ, Գաւառաց համար 50 ղշ։ Մէն մի թերթին 50 փարա։ Բաժանորդ. դրուի կարելի է Պոլս, Էսքի Չապօթլիէ ճառագիւթիւ 65, Բոսթանապէս Մանկանցի խմբագրատունը։ Հրատարակիչ Ն. Պէրպէրեան և Բնի։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՐԱԿԻԹԻՒՆԻՔ

Շ Ս. Դ. Ի. Կ

ԱՐԳԻ ՀԱՅ ՄԱՍՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ման. Բ.

Ի սկստա փորձարանաց

Աշխատասիրեաց Ե. Մարտիրոս

Հաւաքածոյիս այս Բ. մասին մէջ գրական խիստ նշանաւոր հասունածներ և հրահանգիչ բազմատալ թիւներ կան։

Կը ծախուի Բ. Դավաթեան և Վ. Մարգարեան գրատուններ և ուրիշ գրականատեղքով գին 8 ղշ։

Բ. Ս. Ն. Ս. Լ. Ի

ՀԱՅԵՐԷՆ ՇԱՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Գրեց հետեւեղութեամբ

Մ. Մարտիրոս

Երկրորդ Տպագրութիւն

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս հայ գրքարանատեղքով։ Մասնաւորապէս 3. Զէնձիրճեանի գրատունը, Մահմուտ Փաշա, թիւ 259։ Գին 100 փարա։

Լ՝ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԱ

(ԸՆՏԱՆԵՆԱՅ ԱՊԱԳԱՅՆ)

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կազմեալ ըստ հրամանագրին 22 յունիսի 1868 Գաղղիոյ կառավարութեան կէրքն-տէղէ Էնկեր-Բեան, Լեւ (Յուսու) 61 Ուն-Տէ Լ- Ուէքէ-Կէն։

Ապահովեալ գրամագրուի

35 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն իւր ապահոված գումարներն, վիճակահանութեան ձեւով եւամսեայ շահուց բաշխմամբ կը վճարէ իւր բաժանորդաց։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար գիմել առ ընդհանուր ներկայացուցիչն թուրքիոյ Բ. Գ. Էֆ. Բէլէքեան 4, Պաղչէ-Գարու, Կ. Պոլս։ Ներկայացուցիչն ի Պրուսա Բ. Էֆ. Պոտուրեան։

Ներկայացուցիչներ կը խնդրուին թուրքիոյ Գլխաւոր քաղաքացի մէջ, գրեւոր ընդհ. ներկայացուցիչն ընկերութեան ի Կ. Պոլս։

20 Ձրդր.—93 Ղշ

ԺԱՄԱԳՐՈՐԾ

Գ. Լ. ՍԷԼՎԱՃԵԱՆ

Մահա-դէ-Ղշ

Էսքի Բն.— 244

Իւր արհեստական փորձագութիւնը գնահատող Արգոյ հասարակութեան պատիւ ունի ծանուցանել թէ՛ այս անգամ բարիգու ամենէն նշանաւոր դործարաններէն միոյն մէջ պատրաստել տուած է նշանակեալ գնով նմանը ցարդ չտեսնուած, կոթէն լարուող, ընտիր և խիստ ձեւաւոր ժամացոյցներ, որք ուսանողաց, գործաւորաց ճանապարհորդաց ի մի բան ամէն կարգի անձանց գործածութեան յարմար են, և որոյ 20 տարի կանոնաւոր բանիլը կ'երաշխաւորէ եթէ տարին անգամ մը միայն իւզոտուին։

Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք փութով և ճշգրութեամբ կը կատարուին։

ԳՐԱՎԱՃԱՌ-ԹՂԹԱՎԱՃԱՌ

Յ. ԱՐԱՄԵԱՆ ԵՒ ԲՆԿ

Պատիւ ունին ծանուցանել արգոյ հասարակութեան և բոլոր գրքարանաց թէ, միակ աւանդական լինելով Ո. Յ. Պէրպէրեան էֆէնտի բոլոր դործոց, գնել փափաքողներն կը հրաւիրուին գիմել յիւրեանց վաճառատուն որ ի Պոլս Պահճէ-Գարու Համիտիէ ճատտէսի թիւ 34։

Ո. Յ. Պէրպէրեան էֆէնտի դործերը
Առաջին Տերեւ (միայն 1 օրինակ մնացած) 20
Քաղաքական Տեսեսութիւն 7 1/2
Հէրման և Տորոթէա թղթատակաղմ 40
Հէրման և Տորոթէա կաղմեալ 13
Երկու բանախօսութիւնք 5
Ժողովրդեան Ձրտանքներն 4
Երեք Բանախօսութիւն ի մի կաղմուած 40

Ա.ՉԳ. ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆԱՍԵՂԻՆԱՅ

Պալըք-բագար Թամմիլ փողոց թիւ 59

ճիղդ դիմ առ, դիմ աղբիւրին

Մ. Հ. Տէօքմէճեանի վաճառատան մէջ կը գտնուին նպարեղինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ ապրանքներ, որպիսիք են, խաչ-վէ՛ սովորական, լաւ և ընտրագոյն (Մարթիկիւքա), շաքար, թրեւսթէի, Մարաիիոյ և Հօլանտայի, ալեւայլ տեսակ ըստարմաշէթներէ զատ, Ֆրանսական բուն Ֆուրնիէ Սիպլիթիարմիւր Նաբօլիի և ճէնօփայի մաքարոն ու շէհրիյէ. բրինձ՝ Մախսուսէ և Բիլգօն առաջին կարգի. անուշեղենի և խմորեղենի յատուկ լաւագոյն ալիւրներ. Գանատիլու Այրվարքի ընտիր աճառ. բօլա, ձէթ, քարիւղ (կաղ), ի մի բան, սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուի իւր ամէն տեսակներով լաւագոյնն այն պիտանի բաներու՝ որք առեւտրական սոյն ճիւղին կը վերաբերին։

Գիները գոհացուցիչ են։

ԱՊՐԱՌԻ ԶԿԹՅ

ՓՈԼՈՂԻՐՈՒԹԻՒՆ

Կոսթա Լալէի ճամիի դէմ թիւ 13 մի նոր գեղարան բացուած է, ուր գեղագրեր կը պատրաստուին փութով եւ մասնաւոր խնամով, կը գտնուին նաեւ Եւրոպայէ եկած ամեն տեսակ պատրաստ գեղեր հատով կամ որ եւ իցէ քանակութեամբ, զորքս նշանաւոր դործարաններէ ուղղակի բերել կուտայ իւր անուան։

Սոյն գեղարանի բացումը յոյժ օգտակար ծառայութիւն մ'է հասարակութեան, մանաւանդ նիւթական մեծ շահաբերութիւն ամին անոնց որք իրենց փնտաւածն ճշգրտէս գտնելու համար դատապարտուած են հեռաւոր տեղեր դիմել։

Պատուարժան յաճախորդները գնոց չափաւորութեան հետ գեղորէիլ ընտրութեամբ գոհացրելն իրեն սկզբունք ընտրող սոյն Տ. Ալլաշվէրտեան գեղարանը, որ երկար տարիներէ ի վեր հուշակաւոր եղած է Եֆէն-ճամիի Բօլթախանէի դէմ՝ այս անգամ ամբողջապէս փոխադրուած է Կոսթա Լալէի ճամիի դէմ թիւ 13։

Սոյն փոխադրութեան առթիւ Եւրոպայէ բերել տուած է խիստ խաղաղ հանգային ջրեր, Պօրտոյի եւ Մարաիայի գինիներ, պանազան ըմպելիք, սնունդահոտք, եւ այլն եւ այլն։

Նշանաւոր է միանգամայն սոյն գեղարանը իւր Չկան իւղի մասնաճիւղով, եւ յիշուի յաճախորդք գնալով եւս տալանաց ընտրութեան, մաքրութեան եւ գնոց չափաւորութեան։

Յիշեալ գեղարանը միշտ կը յաճախեն ճարտար եւ հռչակաւոր բժիշկներ, խնդրուած բժիշկներու համար ալ պէտք է լուր տրուի ժամանակին։

Ղալաթիա հանրածանօթ վաճառական Մինասեան էֆէնտիի որդի Տօքթէօր Մինասեան էֆէնտի բարեհաճած է արդէն ուրբաթ օրեր ճիւղարար դարմանել աղբարներն։

Ա. Չ. Գ.

Լրագիրս ձեռքէ կը ծախուի նաեւ Պահչէ-գարու ջրապատու Պօլս և Յակոբ աղաներուն խաւովը։

Պ. Լալարա իւր սենեակն է, որ իւր ննջելու սենեակին կից է։

Արմաղը գրասեղանի մը վրայ դրած, գլուխը ձեռքին մէջ խոր մտածութեան մէջ ընկղմած է։

Ոտքի ձայն տուաւ և կանգնեցաւ, Սենեակին դուռը բացուեցաւ, Պ. Վան Օսըն ներս մտաւ, Պ. Լալարա յանկարծ ոտք ելաւ և անոր դիմացը վաղցեց երկու ձեռքերը կառկառելով։ Բայց անոր աչաց բոցը շուտ մարեցաւ և իւր առջի տխրութիւնը ձեռք առաւ։

— Ձեր աչաց մէջ կը կարդամ բարեկամս, ըսաւ նա Հոլանտացուին նոր սղանքանք մը ևս։

— Աւա՛ղ, այո։

— Ի՞նչ վարմունք ցցուց։

— Յաւաղի, յանդգնութեամբ ստեց։

— Ուրեմն խօսիլ չուղեց ինձ։

— Բան մը չգիտեմ, չգիտեմ թէ ի՞նչ եղած է ինքը։

— Կը հաւատա՞ք։

— Հաւատալ եմ, իմ աչքերովս կը դնէի քանիկա անոր դաղտնի մտածումներէն և ոչ մին չկարծեցուցի։

Պ. Լալարա երկայն յառաջանք մը արձակեց։

— Բարոյովին յուսահատ եմ, ըսաւ նա նստելով, և աթոռ մը տալով Պ. Վան Օսընի։

— Ոչ, ոչ, կրկնեց գրամատները, պէտք չէ յուսահատել։

— Վասն զի յայն է որ զօրութիւն կուտայ։

— Բայց ի՞նչ կարող եմ ընել, պարտեալ եմ։

— Բայց մասամբ յաջողած չէ՞ք, սպանեցէք, յուսալէ մի դադարէք... մտթը վերջապէս պիտի վարտուի։

— Որ կողմ որ դառնամ, բնաւ լոյս մը տեսնէր, վերջապէս կը հաւատամ որ մեռած է այդ գեղարար ինքը, ո՞վ դիտէ թերեւս սպաննած են։

— Շնորհ, այդպիսի ահաւոր դաղափար մի ունենալ այն թշուառականներն որոնք մանուկը չեն սպաննած, անշուշտ մայրն ալ կենդանի թողած են։

— Ո՛ր է ուրեմն, ո՞ր է։

— Մի հոգեւիք, միշտ փնտաւեցէք։

— Օհ, հոգեւիք, արդէն հոգեւած եմ, և իբրեւ նոր թափառական հրեայ մը կը քաշեմ միշտ։

— Նախախնամութիւնը ցցուց արդէն թէ զձեզ չպիտի լքանէ։

— Ճշմարիտ է Պ. Վան Օսըն նախախնամական հրաշքով մը զոր չեմ ուրանար, այլ կ'օրհնեմ ընդհակառակն, մանուկը դատայ, սակայն մինչեւ որ մայրն ալ չգտնեմ, մեռեալ կամ կենդանի, միշտ այնպէս պիտի կարծեմ թէ բան մը ըրած չեմ։

— Ինքզինքնիդ ուրեմն նախախնամութեան յանձնեցէք, և նոր հրաշքի մը յուսացէք։

— Օգնէք եղի, երկինք ալ քեզ պիտի օգնեն, այս առաժը գործադրեցի և հիմա երկինց օգնութեանը միայն կապաւինիմ։ Ամեն տեղ պարտեցայ, ահաւոր վայրերն իսկ խուզարկեցի։ Թշուառ կ'ընել խելագար էր, Գալղիոյ բոլոր առողջապահական տուները և խելագարաց հիւանդանոցները այցելեցի, բոլոր խելագարները մի ըստ միովէ քննեցի։

Ըսին թէ երեւակայական ընտանիք մը զայն խնդրելով, Անգլիա փոխադրած էր, ասիկայ սուտ էր, զի-